

Betydning for de kirkelige Forhold, maa ogsaa jeg først vende mit Blik til Grundlovens § 80, der allerede flere Gange af ærede Medlemmer har været nævnt. Ogsaa efter min Opfattelse, ligesom i sin Tid efter Forstagsstillernes og det Udvalgs, der behandlede Grundloven, har denne Paragraf altid været betragtet som en Løfteparagraf, hvorved der tilfagdes Kirken en „Forsatning“, og netop som en af de ærede Forslagsstillere dengang omtalte, en Omdannelse af de kirkelige Forhold, der svarede til den, der fandt Sted af de borgerlige Statsforhold. „Folketirkens Forsatning ordnes ved Lov“, siges der. „Forsatning“ er et saa gængs, almindeligt og udpræget Udtryk, at derved ene forstaaes Formerne for det kirkelige Liv, for Kirkens Tilværelse, Selvbevægelse og Selvvirksomhed. Det er disse Former for Kirkens Tilværelse, Selvbevægelse og Selvvirksomhed, der er tilfagt Folketirken at skulle ordnes ved Lov, og jeg vil haabe, at der er Mange, der mene, at denne Paragraf endnu staaer som en Løfteparagraf, der omfider vil bringe os til det Maal, hvorefter vi nu i saa mange Aar forgjæves have stræbt. Men Mange, der erkjende denne Betydning af Paragrafen, mene, at vi befinde os i en Mellemtid, hvor vi blive nøbde til at anvende denne Bestemmelse analogisk, saaledes, at de kirkelige Ting, der skulle ordnes, maae i denne Mellemtid ordnes ved Love. Og lad mig nu et Døblik dvæle ved det Spørgsmaal, hvad det er for kirkelige Ting, der skulle ordnes. Jeg troer, at jeg ved Besvarelsen af dette Spørgsmaal vil kunne gjøre det ærede Thing opmærksomt paa Meget, der skal ordnes, med Hensyn til hvilket det ærede Thing dog neppe vil tage Initiativet, vil bruge Udøvelsen af sin lovgivende Magt til at ordne. Naar vi derfor i denne Mellemtilstand sig: Kirkens Forsatning ordnes ved Love, saa har dette hidtil kun været forstaaet om, hvad der kaldes den udvortes Form, de udvortes Led af Kirkeforsatningen, og vistnok med fuld Føie har Lovgivningen hidtil holdt sig borte fra de andre Gøbetter og hvad der ellers hører til Kirkens Omdannelse. I det man saaledes har forandret Et og Andet, som man henregner til Kirkens Forsatning i de hvre Forhold, saasom Sognebaandet, Kirkernes Benyttelse og andet Deslige, har

man ladet hvile hele den anden Side af Kirkeforsatningen: dens Selvlovgivning, dens Selvbevægelse og Selvvirksomhed. Den har hvilet, fordi der har manglet de lovgivende og de til Lovgivning forberedende Organer, der nødvendigst maatte være, for at saadanne Dele af den kirkelige Lovgivning kunde blive behandlede og bragte til en Afgjørelse. Der foreligger ikke saa saadanne Ting, om hvilke man i høi Grad maatte ønske, at den kompetente kirkelige Myndighed maatte have Leilighed til at udtale sig og beslutte. Jeg skal nævne dem. Der foreligger først Spørgsmaalet om en Forandring i Konfirmationsformen, om man vil nævne et Ord, der synes at bethynges Manges Samvittighed, eller om man skal undlade at sige det. Hvem skal afgjøre, i hvilken Form der i den danske Folkekirke skal konfirmeres? Der foreligger Spørgsmaalet om Skriftemaalets Nødvendighed før den hellige Nadveres Nydelse. Der foreligger Spørgsmaalet, om Skriftestalen skal ende saaledes, som det staaer foreskrevet i det eneste hidtil gjældende Ritual i den danske Kirke og saaledes som sjældent Præsterne i dette Aarhundrede have benyttet det. Spørgsmaalet, om den skal ende paa denne Maade, eller Præsten har Lov til i de Ord, han taler, at bruge andre Udtryk og ende med Ord af Evangeliet, hvem vil afgjøre dette? Lovgivningen hviler. Jeg veed ikke, hvor de lovgivende Magter ere, der skulle behandle Spørgsmaalet og føre det til en heldig kirkelig Afslutning. Der foreligger Spørgsmaalet om den rette Form for Daabs symbolet, idet mere end eet Ord deri er stridigt og tildeels er gjort til et Stridspunkt mellem Dele af Folketirken. Hvo skal afgjøre, hvilken Form Folketirkens Daabsymbol, dens Daabsakt skal have? Vi mangle den lovgivende Myndighed. Der er Spørgsmaal, om Præsten, naar han holder Nadver, ikke kan meddele sig selv Brødet og Vinen tilligemed sin Menighed. Der har været ulige Meninger derom. Det staaer strengelig forbudt i vor Lovgivning, men det ønskes. Hvo skal bestemme, om det kan tillades eller ikke? — Saaledes er der i Ritualet og i Læren mangt et ulmende Spørgsmaal, der kræver og snart aabenlyst vil kræve en kirkelig